

SZOMBAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 72 korona Egész évre 84 korona
 Negyedévre . . . 18 korona Negyedévre 21 korona
 Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Nagyváradi, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kizárólag üzleti előfizetéseket és hirdetéseket fogad el. A szerkesztőség nem vállal felelősséget a közölt anyagok tartalmáért.

Szerbiában forradalom tört ki. Péter szerb királyt meggyilkolták.

A hír megerősítésre szorú, a magyar hadügyminiszterium valószínűnek tartja.

Budapest, november 22. (Saját tudósítónktól.) A hadügyminiszterium sajtóosztálya közli:

— Néhány budapesti napilap azt a hirt közölte, hogy Szerbiában forradalom tört ki s hogy Péter szerb királyt meggyilkolták.

— A hadügyminiszterium nyomban tudakozódott minden irányban, de eddig a hirt sehonnem erősítették meg. A hír mégis valószínűnek látszik, mert az utóbbi napokban a harctérről szerzett értesülések szerint nincsen kizárva, hogy Szerbiában ilyen események játszódjanak le. A szerb hadseregről napok óta hírek érkeznek, hogy a katonák fáradtak, haza akarnak menni, némely helyeken oszladozni is kezdtek. A hadügyminiszterium anélkül, hogy ezen hírekről bárhonnem is megerősítést kapott volna, nem tartja kizártnak, hogy Szerbiában vannak bizonyos mozgalmak, de hogy ezek forradalomban robbantak volna ki: arról eddig semmi pozitív hír nincsen.

A szerbek berendezkednek.

A magyar közönség jelentékeny részének fogalma sincs arról, mi történik az országban. Pedig ha erről tájékozva volnánk, könnyen meg lehetne állapítani, mi vár reánk, ha az eddigi uton tovább halad minden — lefelé.

Torontál, Temes és Krassó-Szörény megyéből csak annyit tudunk például, hogy ott mindjárt a forradalom kezdetén megalakult a Bánsági Néptanács, melyben magyar, német, szerb és oláh nemzeti tanácsok vettek részt, ezek kikiáltottak valami köztársaság felét, azóta pedig bevonultak a szerbek, feljöttek Szegedig és Aradig és mi azt hisszük, hogy ez a felvonulás egyszerűen a fegyverszüneti, helyesebben fegyverletételi szerződés egyik pontjának végrehajtása, Magyarország három vármegyéjének ideiglenes megszállása. Azt hisszük, a szerbek odalent ugyanazt a szerepet töltik be, mit az angolok és franciák Budapesten: dokumentálják a megszállással, hogy Magyarország a háborút elvesztette, kielégítik ezzel saját hiúságukat és rövid idő múlva ki fognak takarodni.

Az események mást sejtetnek.

Kezünkbe került a Temesvári Zeitung november 19-iki száma. Ez a lap a temesvári németek egyik legelterjedtebb újságja. Hatvanhetedik évfolyamában van, szerkesztője magyar nevű: Lovas Antal, hogy tovább mi köze a magyarsághoz, az nem tudatik.

A lapnak november 19-iki száma leírja a szerbek bevonulását Temesvárra. Temesvárt eddig többségében magyar városnak hittük, szerb semmiesetre sem volt. Magyarország nemrég még hadilábon állott Szerbiával, a szerb katonaság mint győztes ellenség vonult be Temesvárra. Semmi okuk sem lehetett a temesváriaknak valami tulajdonságos örvendezésre, mikor ez a megszálló csapat bevonulását tartotta. Az efféle bevonulást a legyőzött eltűri férfias néma komolysággal, mint ahogy az elkerülhetlen csapásokat viselni kell.

Aki azonban a Temesvári Zeitung beszámolóját olvassa a bevonulásról, az azt hiszi, hogy Temesvárnak vagy legalább is a Temesvári Zeitungnak legfőbb szive vágya teljesült, akkor, mikor Petár király csapatai Délmagyarország fővárosát megszállották.

Ha a győzelmes béke után a magyar köztársaság diadalmas csapatai vonultak volna haza Temesvárra, azok bevonulásáról sem irhatott volna a Temesvári Zeitung lelkesebben, melegebben, több együttérzéssel. Dicséri a szerbek páratlan vitézségét az egész háboruban, „meleg rokonszenvét” fejezi ki a „kipróbált és sokat küzdött harcosok” iránt. Részletesen leírja a különféle magyarországi ragyogó szerb küldöttségeket és egyesületeket, melyek a szerbek ünneplésére megjelentek. Mindezek a szerbeket a Kossuth-

téren fogadták, megérkezésükkor a szerb himnusz énekelték, amit a szerb királyi csapatok vigyázz-állásban, a polgárok levett kalappal hallgattak végig, aztán zsvióztak és tovább vonultak a Losonczy-tér felé, ahol a bevonulókat a városi tanács várta. A szerb csapatok előtt már akkor a magyarországi szerbekből alakult bandérium lovagolt.

Az első beszédet Beleslijin Illés gör. kel. szerb főpap mondta szerb nyelven. Üdvözölte a hadsereget, mely nagyobbá teszi Magyszerbiát, mint a minő lett a balkáni háború után. Üdvözölte őket, akik itt Magyarországon évszázados bilincseket törnek szét, éltette Nagyszerbiát, éltette Petár királyt. Utána Geml József polgármester és Ferenczy Sándor alispán, az első német, az utóbbi magyar nyelven mondtak néhány üdvözlő szót kimérten, hidegen, mint a helyzet parancsolta. A szerb ezredes hasonló válasza után dr. Cosma Aurél ügyvéd román nyelven „örömmel” üdvözölte a bevonulókat „a nagy román hős, Hunyadi János (sic!) történelmi falai közt.”

Dr. Róth Ottó népbiztos, hogy minél többnyelvű legyen az ünnepély, franciául üdvözölte a szerbeket, a szerb katonaság a laktanyába ment, a tisztek és a szerb polgárok pedig a temesvári szerb székesegyházba vonultak. Ott hálaadó istentisztelet volt, imádkoztak Karagyorgyevics Péterért, Szerbia királyáért és a végén háromszoros dörgő zsviót kiáltottak a bánáti népköztársas-

ságban Szerbia királyára. Diadalmasan jegyzi meg a Temesvári Zeitung: Először imádkoztak temesvári templomban Petár királyért.

Az egészen alaphangját azzal adja meg a Temesvári Zeitung, hogy a lap élére külön kiemeli Czolovity szerb ezredesnek következő szavait: „Mint testvérek jövünk és kívánjuk, hogy Temesvárra ezentúl szép jövő következék.”

Szegény Temesvár, milyen lesz az a szép jövő ezentúl?

Egyszerűen leírtuk az eseményeket, amint a Temesvári Zeitungban olvastuk. Kommentárt nem fűzünk hozzá.

Rábizzuk azt minden olvasóra. De elszorul a szívünk, elkeseredik a lelkünk, egyelőre némán kell tünnünk mindent. Elvesztettük a háborút, eldobtuk a fegyvert.

Csak azt kérdezzük: ideiglenes megszállásnak készül az, ami így ment végbe Temesvárt?

Ilyen tünetek arra vallanak, hogy szinte emberfeletti munkára vállalkoztak Károlyiék, mikor — mint 1811-ben Thiers és más francia hazafiak tették — felvilágosító propagandára utaztak külföldre. A magyarok Istene adjon nekik több sikert, mint 1871-ben volt a franciáknak!

Az új választójogi törvény.

Szavazati jogot kap minden 24 éves férfi és 24 éves nő. — A választók száma hét millió lesz.

A tegnapi minisztertanácsban letárgyalták és elfogadták gróf Batthyányi Tivadar belügyminiszter választójogi törvényjavaslatát. A törvény 8 szakaszból áll és röviden állapítja meg, hogy kinek van aktív és kinek passzív választójoga.

Az új törvény hét millió polgár, illetve polgárnőnek ad szavazati jogot, még pedig 4 és fél millió férlinek és 2 és fél millió nőnek.

A szavazati jog megszerzését a törvény a 24 életév betöltéséhez, irni, olvasni tudáshoz, a magyar állampolgársághoz — magyar állampolgárnak tekintetik az, aki legalább 5 éve lakik Magyarországon és ez-

alatt az állampolgárságot felvette — és 6 hónapi helybenlakáshoz köti.

Egyes pártok a katonai jogcímnél kérétek kivételt, a kormány azonban, mivel pacifista alapon áll, semmi katonai jogcímet nem ismerhet el kedvezmény okának.

A választási eljárásra és a választás rendjére, valamint a körületek beosztására és a névjegyzékek összeállítására külön rendelet fog intézkedni.

A java lapon most az utolsó simításokat végzik és amint ezzel elkészülnek, azonnal nyilvánosságra hozzák, törvényerőre emelik.

Városi tisztviselők szövetségei.

Ma lesz az alakuló gyűlés.

Nagyvárad város tisztviselői és alkalmazottai érdekük védelmére szervezkednek: szövetséget akarnak alakítani, melyben a politika teljes kizárásával szellemi és anyagi jólétük előmozdítására óhajtanak munkálkodni.

Abból a helyes elvből indulnak ki, hogy a tisztviselők egyenként, mint egyének, bármire törekednek, bármily jogos dolgot akarnak keresztül vinni saját érdekükben, törekvésük meddő, kevés, vagy éppen semmi sullyal nem bír, míg ha lesz egy szervük, amely az összeség érdekeit képviseli, nagyobb nyomattal képes fellépni a tisztviselők érdekében.

Az összes városi alkalmazottakat felöleli a szövetség, még pedig demokratikus alapon.

A szövetség célja: a tisztviselők szellemi és anyagi jólétének előmozdítása és védelmezése, minden erre irányuló morálom irányítása és az ezeket célzó intézmények létesítése.

A tisztviselők önképzésére klubot szándékoznak létesíteni.

Végül pedig igen fontos célja a szövetségnek, hogy a városi tisztviselők és alkalmazottak anyagi viszonyait gyökeresen rendezzék.

A szövetségnek két szerve lesz: az intéző-bizottság és a közgyűlés. A tisztviselők és az intéző bizottságot titkos szavazással, bizalmi rendszer alapján, demokratikus alapon választják s így abban a tisztviselők és alkalmazottak minden rétege képviselve lesz. A bizalmi felhatalmazást szintén titkos szavazással választják.

A szövetség ma, szombat délután tartja alakuló gyűlését amelyen az előkészítő bizottság a tisztviselők megválasztására a következő proposíciót terjeszti elő:

Javasolja a következők megválasztását: Ügyvezető elnök: dr. Thury László, társelnökök Lukács Ödön főjegyző és dr. Istvánffy Árvászeki elnök, alelnökök: dr. D. Károly Endre rendőrkapitány és Balogh Károly közf. isk. ig. tanító, titkárok: dr. Pácz Sándor főlevéltáros és dr. Doszpoly Dezső arvaszeki ülnök, jegyzők: dr. Sós István és Kakas István tb. aljegyző, pénztáros Kucsek János tb. számvevő, ellenőr: Pogácsás György tb. fogalmazó, számvizsgáló bizottság 3 tagja: Erdélyi Bernát pénztári ellenőr, Nagy István villamosművi főkönyvelő és Losonczy Gábor alszámvevő, ügyész: dr. Dóry István ügyész.

A tagsági díj a progesszió alapján lesz megállapítva. A többfizetésű tisztviselők magasabb tagdíjat fog fizetni, mint a csekélyebb javadalmazású.

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK
megérkeztek, remekszép üvegcsillárok mindennemű villamos vezetékek és égők legolcsóbb napiárban szerelteknek
STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

Mit kapnak a csehek Magyarországból?

Erdélyt nem veszik el.

Zürichen keresztül az a hír érkezett Párisból, hogy a francia politikai és diplomáciai körök hangulata Magyarországgal szemben kedvező. Az entente ugyanis azt tapasztalta a háboru alatt, hogy Magyarországon erős hajlandóság van az entente keretébe beilleszkedni.

Ezt tudva, a szövetségesek érdeke parancsolja, hogy Magyarországot ne kergessék a végső kétségbeesésbe, hanem kimélik meg. A csehekkel szemben azonban nagyon barátságos a magatartás, de kijelentették, hogy a cseh igényeknek nem szabad zavarniok az entente számításait.

Magyarországtól valószínűleg 3-4 északi vármegyét vesznek el, olyanokat, amelyekről kétségtelenül meg lehet állapítani az elszakadásra való hajlandóságot.

Romániát Bukovina és Beszarábia átengedésével elégitik ki és szó sincs róla, hogy Erdélyt is kiszolgáltassák a románoknak.

Megalakult a Rendőrtanács.

A rendőrszemélyzet kérelme.

A nagyvárad rendőrség is bekapcsolódott az új idők alakulatába: megalakították a Rendőrtanácsot.

A kezdeményezés Jánossy Gyula főkapitány és Bartha Béla főkapitányhelyettes-től indult ki.

A Rendőrtanács elnöke Jánossy Gyula, tagjai pedig a rendőrkapitányok részéről: Bartha Béla és dr. Dajka Endre kapitányok, a fogalmazók részéről dr. Szentmiklóssy Imre és Ehrlich Imre t. kapitányok, a rendőrfelügyelők képviselőjében Horváth Géza kapitány, a detektívek részéről Vass Károly, a kezelő- és segédsemmélyzet részéről Lakatos Sándor, Fodor Béla és Biró József, az őrszemélyzet részéről pedig Balogh Zsigmond és Csontos István.

A rendőrszemélyzet tegnap már a következő négy pontba foglalt kérelmet terjesztette a tanács elé:

1. 250 százalékos fizetésemelés, 800 korona lakbér, 400 korona csizmapénz.

2. Egy téli és egy nyári öltözet, két évenként egy köpeny.

3. Szolgálatképtelenség esetén, ha a nyugdíjazásig még öt év van hátra és így a teljes fizetéssel való nyugdíjjogosultság még nem következett be, amennyiben az illető baleset folytán lett munkaképtelenné, mindaddig járjon, a teljes fizetés amíg a nyugdíjjogosultság beáll.

4. A rendőrszemélyzet baleset és betegpénztár biztosítása a városi pénztárt terhelje.

A Rendőrtanács a kérelmet pártolólalag terjeszti a legközelebbi törvényhatósági bizottsági ülés elé.

A Román Nemzeti Tanács ujabb követelése.

Tiltakozó jegyzék a népkormányhoz.

Budapest, november 22. (Saját tudósítónktól.) Az Aradi Román Nemzeti Tanács budapesti kiküldöttje után még mindig olyan irányban dolgozik, hogy a románok és magyarok közötti ellentéteket kiélezze. Dr Erdélyi János, az aradi komité budapesti kiküldöttje ma megjelent a miniszterelnökségen és a következő írásbeli tiltakozást jelentette be:

1. A Román Nemzeti Tanács tiltakozik az ellen, hogy a román hivatalnokoktól újabb hivatali esküt vegyenek ki.

2. A Román Nemzeti Tanács óvást emel az ellen, hogy a bírósági ítéleteket a magyar népköztársaság nevében hozzák, nemzetek és területre való tekintet nélkül.

3. A Román Nemzeti Tanács tiltakozik báró Horváth Emilnek Erdélybe való kormánybiztosi kinevezése ellen, mert ő volt az, aki Apponyinak a román nemzeti iskolákra vonatkozó rendeletét végrehajtotta. E kinevezés a románság körében a legnagyobb felindulást idézne elő.

A miniszterelnökségen a beadványt átvették és a ma esti minisztertanács fog vele foglalkozni.

Egy francia hadosztály utban van Fiume megszállására.

Budapest, november 22. (Saját tudósítónktól.) Laibachból jelentik: A Slovenski Narod a következő táviratot közli:

— A keleti francia hadsereg Szalonikiben levő főparancsnoka felhívta a belgrádi szerb főparancsnokságot, hogy az antant a fiumei olasz parancsnoknak azt az utasítást adja, hogy az olasz csapatok azonnal hagyják el a várost. Fiumét egy francia hadosztály fogja megszállani, amely már utban van Szalonikiból Fiume felé.

A kemény fegyverszüneti feltételeket Németország megérdemelte.

Budapest, november 22. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Tudvalevőleg Lichtnovski hrceg felhívást tett közé a fegyverszüneti feltételek enyhítése érdekében. Ennek a felhívásnak kapcsán Asquit egy gyűlésen tartott beszédében a következőket mondta:

— Az én fellogásom szerint a fegyverszüneti feltételek egyáltalán nem tulzottak és csak olyanok, amilyeneket Németország megérdemelt.

A régi kormányok hagyatéka.

Üres raktárak, nagy adósságok, értéktelen pénz.

Budapest, nov. 22. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Ma délben az osztrák hadügyi államtitkár felhívásokat ragasztatott ki Bécs utcáin, a melyben figyelmezteti a német-osztrák katonákat, hogy ne várjanak csodákat az új államtól, mert a régi kormány üres raktárakat, hallhatatlan adós-

ságokat, értéktelen pénzt, nehezen megoldható feladatokat hagyott hátra. Ilyen körülmények mellett mindenkinek türelemmel kell lenni és mindenkinek hozzá kell járulni, hogy az új rend megszilárduljon és a nép javaira váljon.

A francia asszonyok elutasították a német asszonyok kérelmét.

A fegyverszüneti feltételek jogosak.

Budapest, nov. 22. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: A német asszonyok Madame Julie Siegfriedher, a francia asszonyok nemzeti tanácsának elnökéhez kérést intéztek, hogy lépjen közbe a fegyverszüneti feltételek enyhítése érdekében.

A francia asszonyok nemzeti tanácsa nyomban összeült és egyhangulag elhatározta, hogy a kérést visszautasítja azzal az indoklással, hogy a németek illoyális hadviselését tekintve, a fegyverszüneti feltételek jogosak és az a céljuk, hogy a háború megismétlését lehetetlenné tegyék.

Lansing Magyarországra is eljön.

Budapest, november 22. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Washingtoni táviratok szerint Lansing államtitkár európai körutja alkalmával Magyarországot és a Balkánt is meg fogja látogatni.

A Csendes oceánbeli gyarmatait nem kapja vissza Németország.

Budapest, nov. 22. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Genfi távirat szerint Melbourneból azt jelentik, hogy az ausztráliai kamara egyhangulag elfogadta azt a határozati javaslatot, amely kimondja, hogy a Csendes oceánbeli összes német gyarmatokat nem adják vissza Németországnak.

Wladivosztok cseh kikötő.

Budapest, nov. 22. (Saját tudósítónktól.) Prágából jelentik: Kiofac, a cseh középiskolai tanárok gyűlésén tartott beszédében közölte, hogy az antant csak négy hónap múlva szállíthat élelmiszert. Közölte azt is, hogy Wladivosztok cseh és nem orosz kikötő, de a cseh állam hajói csak két hónap múlva lesznek abban a helyzetben, hogy az élelmiszerszállításban részt vegyenek.

Wilson december harmadikán indul Európába.

Budapest, nov. 22. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Hágán át érkező londoni jelentés szerint Wilson elnök december 3-án indul Európába. Az elnök kíséretében lesznek Lansing, Becker, House és Rooth.

Baranyát, Bácskát és Bánát akarják a szerbek.

Budapest, november 22. (Saját tudósítónktól.) Az újvidéki szerb szocialista lap Ujvidék főkapitányának kormánybiztossá való kinevezése alkalmából azt írja, hogy a magyar kormányt nem ismerik el, mert Baranya, Bácska és Bánát nem Magyarország és így a magyar kormánynak semmi intézkedési joga nincs. A szerb kormánynak már nincs más feladata — írja a lap, — mint hogy formailag is keresztülvigye azt, ami tényleg megtörtént: Baranya, Bácska és Bánát elszakítását Magyarországtól és megalakítani ezen a területen az ideiglenes népkormányt.

Fiume szabad kikötő lesz.

Budapest, nov. 22. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik, hogy az antente az olaszokkal szemben lekötötte magát területi engedmények tekintetében, tehát az olaszok meg is fogják kapni Dél-tiroli és Triesztet. Fiume azonban teljes autonómiát kap és nemzetközi szabad kikötővé teszük.

A fehér gárda szervezéséről szóló hír valótlan.

Budapest, nov. 22. (Saját tudósítónktól.) Linzből jelentik: Becsi és szalzburgi lapok azt a hírt közölték, hogy a felsőausztriai arisztokraták fehér gárdát akarnak szervezni a monarchia visszaállítása érdekében. Ebből a hírből egy szó sem igaz, Rollner báró, akinek nevét e hírrel kapcsolatba hozták, a legnagyobb mértékben tiltakozik e rágalommal szemben.

A francia sajtó Magyarországról.

Budapest, november 22. (Saját tudósítónktól.) A francia sajtó érdeklődése Magyarország és a magyarországi közviszonyok iránt állandóan igen élénk. A párisi újságok, annak ellenére, hogy papirhiánnyal küzdenek, bő teret szentelnek a magyarországi helyzet ismertetésére. Így például a *Homme Libré*, Clemenceau miniszterelnök lapja november elsején megjelent számában két teljes hasábon át foglalkozik a magyar forradalom lefolyásával s az „Ünnepelő Magyarország” címmel ismerteti a forradalom sikereit.

November második számában a *Humanité* közli első rádió sürgönyünket, amelyben a forradalom lefolyásáról a külföldet értesítettük.

November harmadikán a *Journal*, a *Figaro* újabb rádió táviratunkat közli az eseményekről.

November negyedik számában pedig bő tudósítást közölnek a Magyar Nemzeti Tanács azon üléséről, amelyen Károlyi Mi-

hály bejelenti, hogy a kormányt tett esküje alól felmentette. Ugyancsak e számukban közlik azon kívánságunkat, hogy megszállás esetén francia, vagy angol csapatok jöjjenek Magyarországra.

November kilencedikén a *Homme Libré* a Magyar Távirati Iroda azon jelentését közli, hogy Magyarországon teljes nyugalom és rend uralkodik. Clemenceau lapjának ezen tudósítása annál jelentősebb, mert a románság vezetői minden erejükkel arra törekedtek ezen időben, de törekednek ma is, hogy elhíttessék a francia közvéleménnyel, hogy Magyarországon teljes a zűrzavar.

A *Echo de Paris* november tizenkettediki számában tudósít Károlyi miniszterelnök utjáról. A tudósítás teljesen fedi a tényeket.

Ezek a példák is élénken bizonyítják, hogy a francia sajtó komolyan törekszik arra, hogy a francia közvélemény tiszta képet nyerjen Magyarországról.

Angol trónbeszéd a fegyverszüneti feltételekről.

Budapest, november 22. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Hágán keresztül érkezett londoni jelentés szerint a parlament bezárása alkalmával elmondott trónbeszédben a király a fegyverszüneti feltételekről kijelentette, hogy a fegyverszüneti szerződést a biztos és tartós béke alapjainak lehet tekinteni. A trónbeszéd kifejezi azt a reménységét, hogy annak az összetartásnak szelleme, mely a háború egész ideje alatt fennállt, fenn fog maradni a békekötés után is.

Az Anglia ellen intézett légi támadások statisztikája.

Budapest, november 22. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik hivatalosan: Az ellenséges légi támadások és lövetések következtében 480 ember halt meg és 1014 ember szenvedett sérülést. A magánvagyonban okozott kárt hatszázötvenháromezer font sterlingre becsülik.

Hazug hír a bécsi hercegek ellen.

Monarchikus törekvésekkel rágalmazták meg.

Budapest, nov. 22. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A *Correspondenz Austria* jelenti, hogy egy esti lap azt állítja, hogy Piffli hercegek egy nőgyűlésen felhívta a jelenlevőket, hogy a közelgő választásokon ne szavazzanak zsidókra. Ezután a hercegek kijelentette a lap szerint, hogy a monarchia helyreállítására a kilátások igen

kedvezőek, mert remény van rá, hogy Károly császár már néhány hét múlva ismét elfoglalhatja trónját.

Ez a jelentés az első szótól az utolsó szóig kitalálás. A hercegek semmiféle gyűlésen nem vett részt és sehol sem tett hasonló nyilatkozatot.

Befejezéséhez közeledik a német hajók átadása.

Budapest, november 22. (Saját tudósítónktól.) A Reuter Ügynökség jelenti: Ma a következő német hajókat adták át:

Kilenc csatahajó, öt csatacirkáló, hét könnyű cirkáló és ötven torpedóromboló.

A kikötött átadandó hajókból még hiányzik egy csatahajó, egy csatacirkáló és egy könnyű cirkáló. A német meghatalmasítottak kijelentették, hogy e hajókat is legközelebb átadják.

Lehet-e Vilmos császár kiadását követelni.

Clemenceau jogi tanácsot kér.

Budapest, nov. 22. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: Clemenceau miniszterelnök a párisi jogi fakultástól azt a tanácsot kérte: vajjon lehet-e Hollandiától Vilmos császár kiadását követelni.

A lengyelek nem vonultak be Posenbe.

Budapest, nov. 22. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A poseni munkás és katonai tanács közli, hogy mindazon hűvek a melyek Posennek lengyel csapatok által történt megszállásáról szólnak: teljesen válogatottak.

Az előzetes béketárgyalások Marseillesben lesznek.

Budapest, november 22. (Saját tudósítónktól.) A *Temps* jelentése szerint Marseillesben nagyban folynak az előkészületek az előzetes béketárgyalásokra.

A Franciaországban okozott károk megtérítése.

Budapest, nov. 21. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: A francia kamara költségvetési bizottságában egyik elnöki jelentés tárgyalásán azt követelték, hogy Németország ne csak pénzzel legyen köteles jóvátenni a Franciaországban okozott károkat, hanem adja vissza az elhurcolt szerszámokat és berendezéseket is, továbbá bocsásson rendelkezésre nyersanyagot és munkaerőt az elpusztított francia ipartelepek felépítésére.

Az osztrák államtanács az összes tábornokokat nyugdíjaztatta.

Budapest, nov. 22. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A bécsi hivatalos lap nyomdájában ma délelőtt 9 órakor megálltak az összes gépek és nem engedték meg a hivatalos lap további nyomását. Biztos okát ennek nem tudják, de azt hiszik, hogy az államtanács azon tegnapi rendeletével áll összefüggésben, amellyel nyugdíjba küldte az összes tábornokokat. Más helyről szerzett értesülés szerint a hivatalos lap nyomását azért szüntették be, mert a lap a katonaság novemberi előléptetéseit hozta volna, amelytől a cseh nemzeti tanács előzőleg adott hozzájárulását tegnap váratlanul visszavonta.

Enyhül a széninség.

Kaptak munkásokat a Menyhért bányába.

A városi villamostelep és vízműtelep részére szükséges szén dolgában némileg kedvezőbbek a kilátások. A városi üzemek részére még mintegy két hétig van elég szén s kelő takarékossgal valószínűleg elkerülhetjük a szénhiány veszedelmét.

Tegnap ismét tanácskoztak e tárgyban a városházán, Rimler Károly polgármester telefonon érintkezésbe lépett a salgótarjáni szénbánya vezetőségével. Kedvező ígéretet kapott, hogy már a legközelebbi napokban érkeznek szállítványok a salgótarjáni szénbányából Nagyváradra.

Éppen ez okból Rimanóczy Béla villamos igazgató egyelőre nem hajlja végre teljes szűréssel a kávéházak világításának megszorítása ellen védekezni a tanács korábbi határozatát, ami azonban éppen nem menti fel a kávéháztulajdonosokat a korlátozó rendelet betartásának kötelezettsége alól mert éppen az ese leg teendő megtorló lépések szénponijából szigorúan ellenőrzik tovább a villamos fogyasztást.

A másik öt nemes hír, hogy az alma közeli Menyhért szénbányában megkezdik a szén kitermelését. Ugyanis sikerült a Menyhért-bánya üzemek felvételére 20 munkást szerzőtetni, akik naponként 2 vagon szén képesek szállításra kiközni.

Ha sikerült a salgótarjáni bányából szenet kapni, a Menyhért bánya szénével pótolva, sikerült a legfontosabb két városi üzem munkaképességét biztosítani legalább arra az időre, míg a helyzet tisztázódik s az állandó szénszállítás biztosítva lesz.

Mi lesz a polgári iskolával?

Hol késik a visszahelyezési mozgalom?

Hírül adta a Tiszántúl, hogy a reáliskolai tanári kar és az érdekelte szülők megértő összeműködésének rövidesen meg lesz a kívánt eredménye: az intézet bucsut mond a csendőriskolának s visszaköltözik régi épületébe. Így is van ez rendén; örülünk, hogy így történt s örömlünkben osztoznak még a nem érdekeltek is.

A reáliskola visszahelyeztetése most aktuálisá tesz egy másik kérdést: hát a polgári iskolával mi lesz? Mikor a háboru kitört, a gimnáziummal és a reállal egyetemben hajléktalanná lett a polgári iskola is. Ötödik éve kinlódik és küzd a legnyomoruságosabb helyzettel s csak el kell olvasni *Felczedes Lajos* polg. isk. igazgatónak az intézet értesítőjében közzétett beszámolóját, hogy a legélénkebb színekkel festve álljon előttünk az, milyen bénítólag hatott az ötödik éve tartó háboru az iskola nevelő munkájára. A gimnázium és a reál már hozzájárultak saját helyiségeikhez, a küldésből legyen már elég a polgári iskolának is! Közel ezer gyermek kényelméről van szó és arról, hogy a város szegényebb néposztályához tartozó szülőket ne kényszerítsék tovább is arra, hogy a rettenetes ruha-és cipőinség idején több kilométeres távolságra járassák gyermekeiket s hozzá az esti órákban is, amikor csak a meghülés veszélyének vannak kitéve.

Ott van a polgári iskola kényelmes helyisége. Tessék felszabadítani s visszaadni rendeltetésének! Igaz, hogy most helyrehozni nem könnyű, de nem lehetetlen dolog, csak akarni kell s január elsőjéig ez az épület is tisztán áll. S ezer szülő fogja áldani a főmérnököt, hogy visszaszerezte helyiségeibe azt az iskolát, amely végtére is nem az államé, hanem a miénk: a városé. A tanári testület s az ipariskola igazgatósága pedig — mert hiszen az ipariskola is érdekelve van — aljon a sarkára s mielőbb értekezletre hívja a szülőket, erélyesen követelje a mizéria megszűntetését.

Hivatalos jelentés a cseh és román csapatok akciójáról

A hadügyminiszterium sajtóosztálya a következő jelentést közli: A csehek eddig *Lamacs — Malacka — Szenic — Vágújhely — Trencsén — Nagybicse vonalon állanak. Újabb megerősítő csapatok érkeztek Malacka, Trencsén és Szenice környékére.*

A megerősítő csapatok úgy látszik tovább nyomulnak előre. A *Pöstyén* ellen előnyomuló csoport *Brunócot* érte el. A *Zsolnáról* kivert cseh erők *ugvátszik*, ismét felveszik az előnyomulást *Zsolna* felé.

Román járőrök már többször jelezték, hogy nemsokára egész román ezredek fognak Magyarországra bevonulni. *Tölgyesre kétszer* is jelezték egész ezredeket, de hogy csakugyan bevonultak volna, erről nem érkezett jelentés.

A szerb csapatok több helyen megszegték a fegyverszünet határozmányait. Nagybecskerekén és *Szőregen* a legfiatalabb korosztályokat be akarták sorozni.

Rendelet a táborigyeltség leszereléséről.

Felhívom a kath. egyház kebelébe tartozó mindazon magyar állampolgár latin és görög szertartású áldozópapokat, akik a hadrakelt sereg bármelyik alakulásánál (honvédség, közös hadsereg és haditengerészet) eddig táborigyeltségi szolgálatot teljesítettek, hogy a leszerelésnél a következő rendelkezések szerint járjanak el:

1. Mindazok a tartalékos és népfelkelő táborigyeltségek, akik ezidőszent valamelyik kerháznál, vagy más gyógyító intézetnél beosztva nincsenek, a hadügyminiszter ur 28315 eln. l. a 1918. sz. rendelete szerint az 1896-iki és fiatalabb korosztályok kivételével azonnal leszerelnek. A leszerelés az idézett h. ú. min. ren. értelmében az illetékes pötestnél, kiegészítő parancsnokságnál, vagy állomásparancsnokságnál, vagy, ha a leszerelő ettől távol lenne, minden felesleges utazás elkerülésével a lakóhelyhez legközelebb eső pötestnél, kiegészítő parancsnokságnál, vagy állomásparancsnokságnál hajtják végre. A leszerelés megtörténte után a leszerelt tartalékos és népfelkelő táborigyeltségek illetékes egyházmegyei főnökségeiknél jelentkezzenek és leszerelésükről, valamint az egyházmegyei főnökség utján történt elhelyezésükről haladéktalanul értesítik alulírott kormánybiztos hivatalát (V. Báthory-utca 12. szám, I. emelet 9. ajtó).

2. A tényleges állományú táborigyeltségi és haditengerészeti lelkészek egyelőre jelenlegi beosztásukban maradnak. Azok, akiknek beosztása bármely okból megszűnt volna, haladéktalanul jelentkezzenek személyesen, vagy szolgálati jegy útján a hadügyminiszterium II. osztályában. Ugy a beosztásban, mint pedig az anélkül levő tényleges állományú táborigyeltségi és haditengerészeti lelkészeket felhívom, hogy személyesen vagy írásban alulírott kormánybiztos hivatalánál is haladéktalanul jelentkezzenek. Budapest, 1918. november 12.

Persian Ádám
kormánybiztos.

Román „nemzetgyűlés” Gyulafehérvárott. December 1-re nagy „nemzetgyűlést” tart Gyulafehérvárott, az erdélyi magyar kath. püspök székhelyén a hazai románság. A gyűlés tagjai: a gör. kath. és gör. keleti román püspökök, a káptalanok és konzisztóriumok küldöttjei, kulturális egyesületek képviselői, szövetségek, középiskolák, polgári iskolák, tanítóképzők, tanítóegyesületek, minden megye román nemzetőrségei küldöttjei, a szociáldemokraták és az egyetemi ifjúság képviselői minden képviselőválasztókerületből, melyben oláhok laknak, ötöt képviselő. A gyűlés foglalkozni a románság végleges állásáról a tekintetben.

Hadirokkantok gazdasági tanfolyama. Az országos hadigondozó hivatal értesítése szerinti Feketeföldi községben (Szatmár megye) Korponay Kornél gyümölcs gazdaságában 50 rokkant katonák számára egy éves gyümölcs és kertgazdasági rokkant tanfolyamot létesített. A tanfolyam 1919. évi február hó 1-én kezdődik és a következő év február hó 1-ig fog tartani. A tanfolyamot végzett rokkant katonák szakzséű kiépítést nyernek mindenféle kerimunkában, gyümölcs- és zöldségtermelésben, szőlőkezelésben, méhészetben és a téli hónapok alatt pedig egyszerű gazdasági eszközök készítésében, esetleg kosárfonásban stb. A hadirokkantoknak a tanfolyamra való beutalásukat az Országos Hadigondozó Hivataltól írásban vagy személyesen kell kérelmezniük. Nagyvárad, 1918. november 30-án. Hadigondozó Népiroda.

HIREK

Lapkihordó asszonyaink megbetegedése folytán kénytelenek voltunk t. előfizetőink egy részének a lapot postán küldeni; mindazoktól kik így a lapot elkésve vagy egyáltalán nem kapták meg szives elnézést kérünk.

* Károlyi miniszterelnök könnyebben megbetegedett. Budapestről jelentik: Károlyi Mihály miniszterelnöknek hűlés következtében egy-két napig orvosi tanácsra szobájában kell tartózkodnia. Betegsége egészen könnyű természetű.

* Változás a menetrendben. A vasuti forgalmi főnökség hivatalos értesítése szerint a menetrendben változás történt. Holnaptól kezdve Nagyvárad és Püspökkladány között ismét közlekedik a Nagyváradról délután 2 órakor induló 541. számú és Püspökkladányról reggeli 5 óra 20 perckor induló 530. sz. személyvonat.

* Lukács Ödön főjegyző tiszteletdíja. Nagyvárad város törvényhatósága, méltányolva azt az emberfeletti nagy munkát, amelyet Lukács Ödön főjegyző Nagyvárad város közéleti ügyosztálya élén a lakosság életmódjének példás biztosítása körül kifejtett, részére az 1917. év augusztus havától havi 1000 korona tiszteletdíjat szavazott meg. Az erre vonatkozó közgyűlési határozat azóta a belügyminisztériumban hevert. Tegnap végre leérkezett a belügyminiszter leirata. A leirat szerint a város határozatát a közéleti körök kifejtett tevékenységét akarja jutalmazni, jutalmazás pedig csak a teljesített munkáért járhat. Ennélfogva a város határozatát jelen alakjában nem hagyja jóvá. Nincs kifogása azonban az ellen, hogy Lukács Ödön eddigi működésének elismerésül egy meghatározott összeg jutalmat állapítsanak meg.

* Ma lesz a katolikus női egyesületek értekezlete. A katolikus nővédi egyesületek, Urnők Mária Kongregációja, Iparosnők kongregációja, Urleányok kongregációja, Leány klub, Oltáregyesület és Sajtóhölgybizottság és Tisztviselőnők Klubja tagjai ma, szombaton, f. hó 23-án délután 4 órakor a Katolikus Kör választmányi termében fontos ügyek megbeszélésére, közös szervezkedés céljából értekezletet tartanak. Tekintettel az igen fontos ügyre, kérem feltétlen és pontos megjelenésüket.

A Nagyvárad Kat. Nővédi Egyesület és Leányklub elnöksége kéri tagjait, hogy ma délután 4 órakor a Kat. Kör választmányi termében tartandó gyűlésen a tárgy fontossága miatt teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

A Nagyvárad Kat. Sajtóhölgybizottság elnöksége nyomatékosan fölkeri minden egyes tagját, hogy ma, szombaton délután 4 órakor a Kat. Kör választmányi termében tartandó összejövetelen feltétlen résztvenni sziveskedjék.

* A Feminista Egyesület választmányi tagjait felkérjük, hogy ma, szombaton este 7 órakor a Városháza bizottsági termében fontos ügyet tartandó választmányi ülésen okvetlenül teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Az Elnökség.

* **Ágoston Péter beiktatása.** Ma délelőtt történik Ágoston Péter főispán kormánybiztos hivatalba igtatása a vármegyházán. Az installáció minden külső dísz nélkül zajlik le. Az új főispánt a Biharvár megyei Nemzeti Tanács nevében Kovács Miklós elnök, a vármegye részéről Keszthelyi Zoltán főjegyző fogja üdvözölni. A Nagyváradi Nemzeti Tanács, valamint a Román Nemzeti Tanács is tisztelegni fog Ágoston Péter előtt. Az installációs közgyűlésen Fráter Barnabás alispán elnököl.

* **Repülőgépszázad Nagyváradon.** A vármegye és a város személyes vagyonszolgálatát igen nagy erővel fogja szolgálni és biztosítani az a repülőgépszázad, amelyet most a légi járművek kormánybiztosa Nagyvárad város és Biharvármegye rendelkezésére bocsátott. — A repülőgépszázad Halász Sándor századosnak, a megyei nemzetőrség szervezőjének kezdeményezésére és utánjárására alakult meg. Halász Sándor százados rendkívüli agilitása, erélye, lelkiismeretessége és kivételes nagy szervező tehetsége kellett ahhoz, hogy a mai nehéz viszonyok között Hangai Sándort, a légi járművek kormánybiztosát meggyőzze a repülőgépszázad felállításának szükségességéről. A fő az, hogy megvan és ezért Halász Sándor századosnak a vármegye és a város igazán hálás lehet. A repülőgépszázad különben dr. Fráter Tibor főhadnagy vezetése alatt áll és nyolc repülőgéppel, gépfegyverekkel és bombákkal van felszerelve. Tegnep Halász Sándor százados és dr. Fráter Tibor megismerítették a város alkalmas helyeit és a Bóné kut melletti gyakorlóteret találták legalkalmasabbnak a hangárok felállítására. A város és a vármegye köteleessége, hogy még a mai nap gondoskodik a hangárok felépítéséről és hiszük, reméljük és követeljük, hogy ez a város és a vármegye közbiztonsága szempontjából rendkívül fontoságú építkezés minden bürokratikus formalizmus mellőzésevel azonnal létesüljön.

* **Tisztek élelmezése.** A nagyváradi tartalékos és népfelkelő tisztek szabadszervezetének élelmezési-bizottsága felhívja a szervezet tagjait, valamint a belépő akarókat, hogy mindazok, kik a városi tisztviselői étkezdéjével kapcsolatos étkezdében résztvenni óhajtanak, ebbeli szándékukat — valamint annak pontos megjelölését, hogy hány személyre akarnak étkezést és hogy házhoz vitetik-e, vagy az étkezdében togyasztják el — folyó hó 23-án szombaton délután 6—8-ig az Emke külön helyiségben a bizottságnak lehetőleg személyesen jelentsek be. Későbbi jelentkezések egyelőre figyelmen kívül hagyatnak. Ugyanakkor belépési iverk aláírhatók.

* **Tiszti köpönyeget lopott.** A 4 ik honvédpótzászlóalj tiszti étkezdéjének folyosójáról három tiszti köpönyet loptak el. A rendőrség a nyomozások során megállapította, hogy a lopást Papp Imre honvéd követte el, akinek a lakásán az eltűnt köpönyeget meg is találták.

* **Leszerelő katonák beiratkozása a jogakadémiára.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a leszerelő katonák beiratkozásának határidejét a nagyváradi jogakadémián november hó végéig meghosszabbította. Jelentkezés hétköznapokon délelőtt a dékáni hivatalban. Telefon 13 91. sz.

* **A függetlentégi párt gyűlése.** A nagyváradi függetlentégi párt tisztikarát, intéző bizottsági és választmányi tagjait felkérem, hogy f. évi november 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az Ipartestület I. emeleti tanácstermében tartandó választmányi ülésen megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1918. évi november 21-én. Dr. Adorján Emil, pártelnök.

* **Jókaifilm a népszövetségi moziban.** A Kath. Népszövetség vasárnapi mozi előadása rendkívül érdekesnek ígérkezik: a vezetőségnek sikerül jókaifilm „Szegény gazdagok” című regényéről készült filmdrámát megszerezni az előadásra. Hogy a mostani közlekedési viszonyok közt a filmekkel megint kellemetlenség ne történhessen és az előadás megtartása biztosítva legyen, a filmet az igazgatóság megbízottja hozza magával. Az előadás vasárnap délután 6 órakor kezdődik. Pénztárnyitás 5 órakor.

* **Hadbavonult ügyvédek küldöttége.** Az ügyvédi tanács elhatározta, hogy a hadbavonult ügyvédek jogos kívánságait küldöttsegileg fogja gróf Karolyi Mihály miniszterelnök, dr. Berinkey Dénes igazságügyminiszter és dr. Buza Barna földművelésügyi miniszterek előtt tolmácsolni. A küldöttség vasárnap reggel fél 10 kor indul el a nagyváradi pályaudvarról. Felkérjük a végrehajtó bizottság t. tagjait és a többi hadbavonult legálakat, hogy a küldöttségben minél nagyobb számban sziveskedjenek résztvenni és csatlakozni a fenti indulásnál megjelenni. Az ügyvédi tanács megbízásából: dr. Váradi Ödön és dr. Ney Pál.

* **A polgárőrség közleményei.** Felhívjuk Csillagváros és a Gyárfalva polgárőrségét, hogy polgárőri eskü lettele véget 18—55 éves korig, ugyiszintén a felkötött polgárokat, hogy folyó hó 24-én vasárnap délután 2 órakor okvetlenül jelenjenek meg, a midőn beosztásukat megkapják. A nem jelenkezők a H. M. L. t. c. 17 §-a alapján 40 napi elzárással büntetendők. Parancsnokság.

* **A Rév kerületi parancsnokság melé a főparancsnokság Belenczéresi Jzsef hadnagyot katonai parancsnokul osztotta be.**

* **A tartalékos és népfelkelő tisztek szabadszervezete végrehajtó bizottságának tegnap dr. Halász Andor ez orvos elnöke alatt tartott ülésén Hollaner Sándor főhadnagy beszámolt a frakció eddigi állásáról. A végrehajtó bizottság in ézkedte, hogy a fa behozatalához szükséges vagonokat rendelkezésére bocsássák. A végrehajtó bizottság elhatározta, hogy küldöttség keresi fel Lukács Ödön pol. ármezt. helyettesét az iránt, hogy a tartalékos és népfelkelő tisztek kedvezményes áron ékzeshessenek a városi étkezdében. Dr. Váradi Ödön százados tett ezután jelentést arról, hogy a tisztek igen nagy számban jelentkeznek tagfelvételle. Dr. Fehér Márton indítványára, dr. Pelle János, dr. Baross László, Sándor János, dr. Váradi Ödön és mások felszólalása után határozatba ment, hogy a szervezet tiltakozni fog ugy az ellen, hogy tagjaik ruha és fehérneműi rekviráltassanak, minthogy az 50 havi haretéri szolgálat alatt nem volt módjukban családtagjaik részére a szükséges ruhák és fehérneműekről gondoskodni és így az ő ruháik e célra szükségesek. Ezt az elhatározásukat sürgönyileg közlik a hadügyminiszterrel. Dr. Fekete Ferenc főhadnagy ezután indítványt tett, hogy a hadbavonultak alakítsanak egy bajtársi szövetséget. Az indítvány tetszéssel találkozott a többiek hozzászólása után dr. Fekete Ferenc megbízott egy memorandum készítésével, melyet azután majd meg fog tárgyalni a végrehajtó bizottság.**

* **Egymilliárdnyi árukészlet az aradi várban.** Aradról jelentik: Az aradi várban a háboru folyamán, főképpen ruhaneműekben, óriási készletet halmoztak fel. A készletek értéke megközelítő becslés szerint meghaladja az egymilliárdot. Miután attól lehet tartani, hogy a szerbek megszállják az aradi várat, az aradi nemzeti tanács elhatározta, hogy a várban felhalmozott készleteket a város belső területére szállíttatja. A szállítás teherautókon már meg is kezdődött.

* **Csoportvezetői értekezlet.** A Kath. Népszövetség csoportvezetői vasárnap délután négy órakor értekezletet tartanak, melyre az összes csoportvezetők pontos megjelenését kéri az igazgató.

* **Orvosi hír.** Dr. Goldner Herman orvosi gyakorlatát megkezdte. Sal Ferenc-u. 6.

* **Betörték a schönbrunni kastélyba.** Az ex-császár schönbrunni kastélyába tegnap betörték. A betörőt, egy katonát sikerült elfogni. A schönbrunni kastély pincéjében nagyon sok pezsgő volt beraktározva, ez tejesen elkünt, valószínűleg a katonák itták meg.

* **Nem szabad rakétázni.** Arról győződtem meg, hogy gyerekek a vasuti állomásokon elszórt rakétákat összeszedve, a város külső részein tűzijátékokat rendeznek. Miután ezen rakéták a város lakossága között nyugtalanságot keltenek, ezenfelül könnyen tüzet okozhatnak, a rakéták felhasználását eltiltom s azok beszolgáltatását elrendelem s figyelmeztetem a közönséget, hogy ezen tilalmat áthágók ellen szigorú eljárást fogok indítani. Nagyvárad, 1918. november hó 22. Jánossy tb. főkapitány.

* **A Nevelő Munkások Kamarája I. hó 25-én, hétfőn d. u. 6 órakor a református tanítónőképző intézet dísztermében rendkívüli közgyűlést tart. A tárgysorozatnak kiemelkedő pontja lesz Kempner Magda felső kereskedelmi iskolai tanárnő előadása, amelyben a nevelő munkásoknak az új világrand közszellemének kialakítását és megújítását elősegítő munkálkodása mikéntjéről szól. Határozni fog a közgyűlés ezenkívül a tanszemélyzet anyagi ügyeinek érdekében teendő sürgős felterjesztések ügyében is. — A kamarai tagok teljes számu megjelenését kéri az Elnökség.**

* **A szegény gyermekek cipőellátása.** Felkérem mindazon egyleteket, melyek iskolás gyermekek számára cipőosztással foglalkoznak, hogy ma, szombaton délután 5 órakor a Városháza bizottsági termében a cipőosztás módzatairak megbeszélésére megjelenni sziveskedjenek. Dr. Ágoston Péterné.

* **Adakozás.** Dr. Konrad Béla 50 koronát adományozott az Anya és csecsemő védelem céljaira dr. Galamb Károlyné elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címén.

* **Adományok a hazatérő katonák részére.** A hazatérő katonák fogadására a következők adakoztak: Gellis Gyuláné 50 K, Ujvárosi polgári leányiskola 3 kor. 28 fill., özv. Kornsteln Lajosné 50, dr. Moskovits Miklós 1000, Grész Gézané 100, Czillér Imre 50, Köblös Ferenc 50, Polyák Károly 20, Radu Demeter 1000, Kepes Samu 50 koronát, melyért hálás köszönetet mond a katonák nagyváradi fogadó bizottsága.

* **Péter Ferdinánd elégeti irattárát.** Bécsből írják: Innsbruckból jelentik, hogy Péter Ferdinánd főherceg, aki kénytelen volt Meránból elmenekülni, tegnap automobilon Innsbruckba érkezett, ahol azonban csak néhány órát tartózkodott kastélyában. Péter Ferdinánd irattárának egy részét kivette kastélya udvarára és papirjai nagy részét elégette.

*** Hazatérő iparosok anyagellátása.**

A kereskedelmi és iparkamara megnyugtatóan közli az érdekeltégekkel, hogy a hazatérő iparosok anyagszükségleteinek biztosítása érdekében minden eszközt mozgósít a fontos kérdés állandó figyelemmel kísérése érdekében s ez irányú akcióinak sikerét előmozdítani igyekszik. Eddig két irányban történtek intézkedések: távirati felterjesztésin tézett a kamara a kereskedelmi miniszterhez a katonai megőrző állomás (Bergungstelle) anyagkészletének rendelkezése bocsátása végett; ezenkívül átiratot intézett a közlelmezési ügyosztályhoz az egyes cégekhez érkező bőranyagoknak a hazatérő iparosok között való felosztása ügyében.

GÉPMUNKÁS

felvétetik

a Szent László-nyomdában.

IRODÁLOM

A „Vasárnapi Ujság” november 17-iki száma a mai nagy napok aktuálisáról közöl érdekes képeket, melyek közül szenzáció erevével hat Zador István művészi rajza a hazatérő katonák tolongásáról a keleti pályaudvaron. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Gyula regénye, Bárony István érdekes cikke a hazai vadgalambokról, Paulini Béla cikke, Lampérthy Géza verse, Cheserton kalandos története. Egyéb közlemények: damaskusi képek s a rendes heti rovatok. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 10 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem u. 4. sz.)

Színház.

A színház műsora:

Szombat este: Ocskay brigadéros.
Szombat délután: Hejehuja báró.
Vasárnap d. u.: Leányvásár.
Vasárnap este: Sárga liliom.

Hejehuja báró. Szombaton este Hejehuja báró, a könnyed zenéjű, bájos operett van műsoron. A főszerepekben Szigeti Jenő, Aggházy Melinda és Jósika Mici jutnak újabb sikerekhez.

Ocskay brigadéros Szombaton délután Herczegh Ferenc nemes drámája, az Ocskay brigadéros kerül színre. A renegát kuruc hőst Bihari Ákos fogja tőle megszokott éltannel alakítani. A többi főbb szerepeket Tóth Elek, Körössy Juci, Szigeti Jenő és Góf László alakítják.

Sárga liliom. Vasárnap este szenzációszámú menő reprize lesz a színháznak. Bíró Lajosnak, a vértelen magyar forradalom lelke előkészítőjének annak idjén is óriási sikere arra ott színműve: a „Sárga liliom” kerül színre. A társulat legjobbjai fáradoznak, hogy a darabot a régi sokszorosán fülmúló sikerhez juttassák. Binari Ákos, Varadi Lajos, Tóth Elek, Harsányi Miklós, Hevesi Mária és Pogány Janka a legteljesebb garanciát nyújtják arra, hogy a darab előadása ünnepszámba menő esemény lesz.

Szerkesztésért felelős: HILF LÁSZLÓ.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

URÁNIA
mozgó-
színház

MA

Utazás a Marsba

Este 7 órai kezdettel.

APOLLÓ
mozgó-
színház

MA

Bolygó tánc

Előadások kezdete hétköznap 5, szombat, vasár- és ünnepnap délután 3 órakor.

VIGADÓ
mozgó-
színház

MA

Utazás a Marsba

Este 7 órai kezdettel.

ÁLTALANOS TAKARÉKPENZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Befizetett részvénytőke 1.000.000 kor.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskére és folyószámlára és azt előnyösen kamatoztatja. Leszámitol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapírokra.

Félix gyógyfürdő

Nagyvárad mellett

Kelet-Magyarország leglátogatottabb hévvízfürdője. Természetes 49^o hőmérsékletű forrás, kőszvény, csusz stb. ellen

Téli-nyáron nyitva!
Villanyvilágítás!

Téli szeziónban (október-május) pensiórendszer. Prospektust díjtalanul küld a **Fürdőigazgatóság.**

A Félix-fürdő kedvezményes jegyei a Munkásbiztosító Pénztárnál kaphatók

Több kisebb nagyobb bérház

ELADÓ.

A vételhez szükséges jelzálogkölcsönöket előnyös feltételek mellett bonyolítja le a

Nagyvárad **Takarékpénztár**
Teleky-utca 2. sz.

VAS
és rézágak,

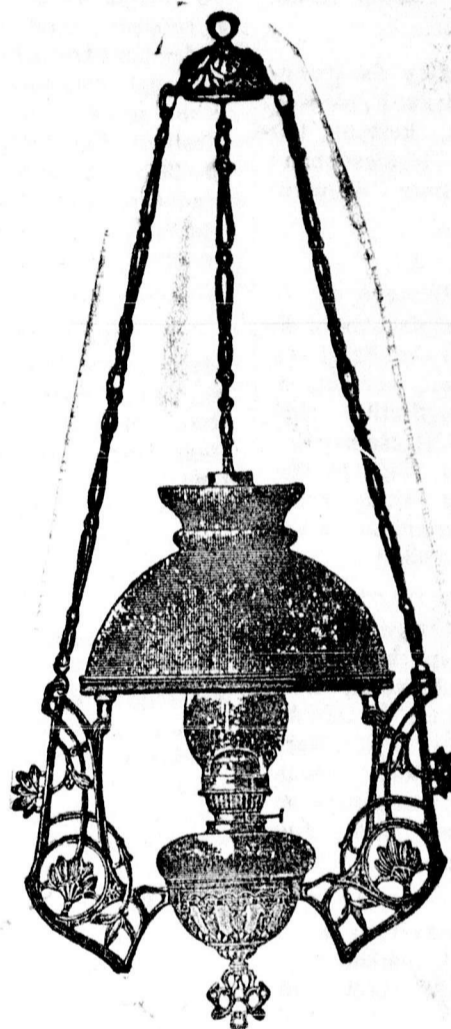
afrikai és lószőrmatracok, amerikai és sodronyágybetétek: öszsehatós ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.

HETI ÁRJEGYZÉK:



- Teáskészlet színes tálcával 40—
- Kávéskészlet 40—
- Feketeárvás készlet színes tálcával 40—
- Mosdókészlet finom majolika sz. felsz. 80—
- Főző tábasok tűzálló 6—
- Főző fazék tűzálló 5, 6, 7, 8, 9, 10—
- Befőtteskészlet finom aranyozással felsz. 40—
- Függőlámpa csigás felszerelve 80—
- Falútkör színes aranyozással 40—
- Ebédőkészlet sz. aranyozással 6 szem. 800—
- Ebédőkészlet színes finom minátval 100 részes, teáskészlettel együtt 500—

Diszműáruk, majolika disztárgyak, valódi cobaid diszműáruk, terrakotta figurák, chinaezüst és alpaccza ezüst áruk
legnagyobb választékban.

Képkerekezés, ablaküvegezés. Eladás nagyban és kicsinyben.

Árak viszonteladókknak is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREK

üveg, porcellán, lámpa és diszműáru nagy gyári raktára Nagyvárad, Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.
Telefon 3-72. Telefon 3-72.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Portörölők
és padlótörölők darabja 6 korona 50 fillér. — Megedís János, Rákóczi-ut 1. szám.

Téli karalábét
és olasz-káposztát nagyobb mennyiségben házhoz szállítunk maximális árban. Megrendelhető Moskovits Adolf és Fiainál. Telefon 15-08.

Női, leány és gyermekkabátok, blousok kötények, keztyűk, harisnyák legolcsóbban: Czillér Imre nagyruházában.

Pemete
és hársiamécukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oído hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt Gyógyszertárában, a városháza mellett.

Tyukszemirtő
három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrtéményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B. sz.

Ruhaszövetek, sejmek, bársonyok, szőrmeujdonságok, szőnyeg és fehérneműek legolcsóbban Czillér Imre nagyruházában.

Keresünk
azonnali belépésre egy irodaszolgát, egy éjjeli őrt, kettő kenőmunkást és éjjeli munkára lakatos. Moskovits Mór.

Fényképészeti
lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7—B.



Egy borotva valódi solingeni ezüstacél 12 kor.

Egy nagy tartós szobaseprű erős fanyéllal 7-50 K. Placi táskák 7 K-tól feljebb minden árban kaphatók.

Ruhafesték
feltétlen jó minőség csomagja 50 fillér. kipróbált finomabb minőség 70 fillér. **Viszonteladónak 100 csomag vételnél 60 százalék engedmény.** Kapható a „BÉKA”-boltban, Zöldfa-utcán.

Likőr
és rumkomposztiók, Chartreuse, Benediktiner, Allasch, Meggy stb. essentiák. Törköly, Szilvórium, Seprő, Cognac-kivonatok használati utasítással a legfinomabb minőségben kaphatók: Farkas István „Apolló” drogeriájában, Nagyvárad.

Ne dobja ki pénzét
a ruhákért, mert a kintőn bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait kicső pénzért házilag kifestheti. Egy levél ára 70 fillér. Németh Pál Aranykereszt Gyógyszertárában, a városháza mellett.

Poloskairtó
Maksin biztos, kipróbált, megbízható poloskák irítására. Kis üveg 4 K, középüveg 8 K, nagy üveg 14 K. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában, Rákóczi-ut 7—B.

Tavaszi
szepők, májfoltok, bőrpörösség, kiütés, mitesszerek ellen biztos az (PO)-krém. Ára 5 kor. és szappan Vióra árnosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában, Rákóczi-ut 7—B.

Bérbeadó
Kossuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László téri) koresma, vendéglő és bodegának kiválóan alkalmas üzlethelyiség hosszabb időre. Bővebb felvilágosítás a Polgári Fokarékpenztár r.t. nagyváradai cégnél nyerhető.

Spanyolnátha
járványoknál betegszobákban *fenyő (borovicska) szobai*lát kitűnő dezinficiáló permelező szer kapható Farkas István Apolló drogeriájában.

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és vízvezetékszerelő, bronzműves, bádogos, lakatos, műszerész és galvanizáló. Irógép, kerékpár-, gramofonjavító és nikkelező.

Iroda és raktár:
Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:
Szent János-u. 22. Telefon 532

Felső Kereskedelmi és Polgári iskolából kimaradt tanulókat magánvizsgára előkészít felelőséggel

a Középiskolai Előkészítő Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gépírás, számtan, könyvvitel, helyes és szépírás) szeptember 15-től kezdve a DONÁT-féle tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30. Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA



Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1. Parkszálloda épületében

Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szilgetyi-színház művésznőinek egyéni fűzőszállítója.

Tiszításokat és átalakításokat olváltunk. Fűzők mérték után a legrovidebb idő alatt elkészítetnek.

HIRDETMÉNY!

Tudomására hozom Nagyvárad város és Biharmegye közönségének, hogy a Városi Kávéházamat eladtam és a visszamaradt

kávéházi italokat nagybani áron bocsájtom a t. fogyasztóközönség rendelkezésére azon megjegyzéssel, hogy a borokból 10 üvegnél kevesebb nem kapható. Helybeli megrendelőimnek üvegenként 10 kor. küldőncdíj ellenében kivásására már házhoz is szállítom.

Kérem azonnali szives megrendelésüket, mert nagyon sajnálnám, ha a későbbi jelentkezőket már nem volna módomban kiszolgálni.

HERCZ IMRE

Rákóczi-ut 12. (Apolló-palota.)

Telefon 4-38.

Telefon 4-38.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK:

FEHÉR BOROK: Palugyai Leányka 12-50, Palugyai Rizling 12-50, Palugyai Chateau 12-50, Domány Rizling 12-50, Domány Magyarádi 12-50, Domány Zöldszilvany 12-50, Hg. Windisch-Graetz 12-50. Beretvás: Ezerjő 13-50, Beretvás Zamos 13-50 kor.

TOKAJI BOROK: Aszu 0-5 l. 25, Szamorodni 0-5 l. 12-50, Szamorodni 0-25 l. 7 K.

VÖRÖS BOROK: Bordeaux Beretvás 0-7 l. 13-50, Chateau Windischgraetz 0-7 l. 13-50, Chateau Palugyai 0-7 l. 13-50, Egri Vörös Tokaji Bortermelő rt. 0-7 l. 13-50 kor.

KÜLFÖLDI BOROK: Malaga 0-7 l. 38-00, Sherry 0-7 l. 38 kor.

PEZSGŐK: Törley, Dietzl, Palugyai, Transilvan, Goldeck, üvegenként 36 kor.

LIKŐRÖK: Triple Sec, Sherry Brandi, Cordiol Medok, Curasso, Allasch, Különféle francia likőrök, Gyomorerősítők, literenként 58 korona.

Az árak üvegcserevel, vagy üvegenként 2 korona betéttel értendők.

Kicsinybeni eladásra, főlerakatom JANO-VICS IGNÁCZ bodega üzletében Rákóczi-ut városi kávéházzal szemben, a fent jelzett árak mellett beszerezhetők.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata: a Kossuth Lajos-utcai trafikban ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN

Támogassuk ezen új vállalatot!!!

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos fűzőedények, Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. **Csillárok,** 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszerelő telefonja 55.